

zéseimet oly botanikus szavának tekintsék, a ki a magyar erdészeti érdekeit telhetőleg előmozdítani törekszik; a szerzőket pedig arra, hogy ne polemizáljanak velem.

Nem szenteltem volna annyi időt, meggondolást, fáradságot e műnek, ha azt kiváló fontosságúnak nem tartottam volna. Látni akarom a 2-ik kötetet mielőbb; és még inkább óhajtanám látni e mű megérdemlett második kiadását.

L a p s z e m l e.

(I) **Idegen fánemek meghonosítására tett kísérletek Németországban.** Az „Österreichische Forstzeitung“ dr. Schwappachnak az 1884—1890. években a porosz állami erdőkben idegen fánemek meghonosítása iránt végbevitt kísérletek eredményéről szóló emlékiratából a következőket közli.

A fenyvek közül nagyban való tenyésztésre alkalmasak: *Pseudotsuga Douglasii*, *Picea sitchensis*, *Chamaecyparis Lawsoniana* és *Thuja gigantea*.

Pseudotsuga Douglasii legjobban tenyészik üde, szelid, televényes agyagos-homok vagy homokos-agyag talajon; szegény talajon silányan nő; tengerparti homokon, valamint nedves, mocsaras talajon és fagyos helyeken épen nem él meg. Tengerparti klíma alatt különösen jól növekedik. Mintegy 600 m. tengerszintfeletti magasságban különben kedvező viszonyok mellett kielégítően tenyészik s felülmúlja gyors növése tekintetében a luezi fenyőt. A mi az utóbbi tulajdonságot illeti, a magasságba növése a második évben kezd élénkebb lenni. Az 1890. év tavaszán Posenben 13 éves fák 11 m. magasak voltak. Fialat korában némi védelmet kíván; mindazáltal az oldalfelől jövő árnyék jobb rá nézve a fölötte álló ernyőnél. Ez oknál fogva alátélelítésre csak igen laza lombozatu fák alá való. z elegyítés bükkal és vörös fenyővel jónak bizonyult. Fagyok csak az első években, késői fagyok gyakran ártanak. Hónyomás iránt érzéketlen. Szarvasok és őzek nagyon szeretik rongálni; a kulturákban egerek is károkat tettek. *Hylobius abietis* szereti megrágcsálni, de erős ilyenmü rongálásokat ki bír heverni. Megtelelítésre 4 éves iskolázott csemeték legjobbak; az oldalról jövő védelem akár lékes vágásokban (Löcherschlägen), akár utczaszerű vágásokban (Gassenhieben) ajánlható.

A szittha-fenyő (luczféle) honosítási kísérletek alkalmával valamennyi fanem e között legkevésbé mutatta magát válogatósnak termőhely tekintetében. Legjobban tenyészik azonban üde, sőt nedves, erősen televényes, sőt még a majdnem lápos (anmoorigen) talajon is. Csak az álló vizet nem tűri agyag altaljon. A magassági fekvésben sem válogat. A mi növekedési gyorsaságát illeti, második éves korában kisebb a közönséges luczfenyőnél, azután azonban rendkívül gyorsan fejlődik; 8 éves példányok gyakorta már 3 m. magasak. Nagyon hajlandó kettős sudarat eresztetni és semmiféle felülről jövő árnyékot meg nem tűr. Az első éveken nem áll ellent a fagynak, később azonban igen. Határozottan fagyásos helyeken csak úgy szenved, mint a mi luczfenyőnk. Vadak nem igen rágják, inkább rongálják az ormányos bogarak (Rüsselkäfer) és a pajodok, egy Csermesféle és a mézszinü galócza (Agaricus melleus). Telepítésre csak iskolázott 4—5 éves csemeték valóok sűrű kötelékben.

Chamaecyparis Lawsoniana szintén keveset követel a talajtól; azonban szelid, üde, televényes talajon buján, III. oszt. erdei fenyő talajon kielégítően nő. Az első éveken meglehetősen nagy árnyékot bír el; oldalsó árnyék mindig jó rá nézve. Az első éveken árt a csemetéknek a fagy s a szárazság; 5 éves korától kezdve azonban fagymentesnek nevezhető. Hasonlóan viselkedik a szárazsággal szemben. Vadak nem rágják, más állatok által okozott rongálásokat sem tapasztaltak. Telepítésre jók az iskolázott, erős 4—5 éves csemeték.

Thuja gigantea legjobban tenyészik az üde, sőt nedves, televényes, mély, agyagos-homok talajon. A csemeték az első éves korban aprók maradnak; csak a 7. éves kortól kezdve erősbödik a hosszába növés; 8 éves csemeték már 3 m. magasak. A fél árnyék kedvelők közé tartozik; fiatal korában gyenge ernyőlést szeret s mindenesetre oldalsó védelmet kíván. Fagyok ellen csak az első éveken érzékeny, szárazság ellen azonban mindig. Vadak és más állatok megrágásától nem kell féltetni, sudár és oldal hajtásait gyakran elszáritja egy gomba. Telepítésre 4—5 éves, erőteljes csemetéket kell használni. Az igen finom és nagy számú szívó gyökerek elszáradásától átültetés alkalmával óvni kell.